

Memoria fragmentului

www.observatorulurban.ro

În loc de EDITORIAL ...2 • ȘTIRI | Monumentele comemorative - fundamentul instinctual al înțelegerii patrimoniului ...3 ○
STUDIU DE CAZ | Despre memoria comunismului – de la Lenin la Aripă ...4 ○ Lecțiile Decretului 120/1981 ...5 ○ Elemente salvate
din demolările anilor 1980 din București ...6 ○ Fragmente recuperate de PMB din construcțiile demolate pe traseul dublării Diametrului
Buzești-Berzei ...7 ○ „Scuze pentru deranj”: demolări și modernizare în zona Pieței Matache ...8 ○ IN PLACE ...9 • INTERVIU |
Bucureștenii încep să fie interesați de refolosirea elementelor de epocă ...10 • FOTOGALERIE | Case în care au trăit arhitecți ...11 •
ȘTIRI | Inaugurarea Centrului de Observare a Deltei Văcărești ...12 ○ Metroul din Drumul Taberei va fi funcțional la finele lui 2016 ...13
○ Strategia PMB privind parcările în centru ...14 • DIN ȚARĂ | Valoarea memorială a șase troițe și cruci de drum din comuna
Bucium, județul Alba, recunoscută prin includerea în Lista Monumentelor Istorice ...19 • ANUNȚURI | BNA ...20

DIRE
ANII
RII TARILOR ROMINE
OTELUL CONCORDIA
DE-ÎN SEARA ZILEI
23 JANUARIE 1859-
A HOTĂRÎT DUBLA
EGERE A LUI
EXANDRU ION CUZA
CĂTRE FRUNTĂȘII
RTIDEI NAȚIONALE CA
MIN AL ȚĂRII ROMINEȘTI.

VILA DOINA
CASA
PENSII
A
TEATRELOR
NATIONALE
SI
OPERELOR
ROMANE

SCRITORI:
AL. ANDRITOIU
1956-1981
ANDA BOLDUR
1956-1996
OV. S. CROHMALNICEANU
1956-2000
DANA DUMITRU
1985-1987
VALERIU MUNTEANU
1968-1999
MARIN PREDĂ
1956-1969
CATINCA RALEA
1956-1974
NICULAE STOIAN
1988-1990
AL. I. ȘTEFANESCU
1984-1985
NICOLAE TAUTU
1956-1972

ADMINISTRATIA FINANCIARA
SECTORUL I GRINEN.

POST ARESTAT LA 17 IULIE 1947 IULIU MANIU
AL DOMINIEI MARIL PRESEDINTE AL PNL PORNIMINSTRUL
AL ACADEMIEI ROMANE A MONT CA MARIN AL
UL EXTERMINAT IN INCHEIEREA DE LA SIGET

COMISIUNEA
MONUMENTELOR
ISTORICE A AȘEZAT
AICI ÎN 1931 PISANIA
VECHII BISERICI
ZIDITĂ ÎN 1760 ȘI
DĂRĂMATĂ ÎN 1909

MINISTERUL
CULTELOR ȘI ARTEL

ÎN ACEST LOC S-A AFLAT
SANATORIUL 'CARITATEA' UNDE
A ÎNCETAT DIN VIAȚĂ LA
16 Iunie 1889. MARELE POET
ROMÂN MIHAI EMINESCU.

ÎN ACEASTA CASA
A LOCUIT DE LA 26-X-1934
LA 16-IV-1935 SCRITORUL
PANAIT ISTRAȚI PRIETEN AL
VISATORILOR ȘI INVINSILOR.

ACTA GUT LUC
LAT MAI DIN
SALONUL ZIARELII
L'ESPÉRANCE
ROMANE -
PRIMUL SPECIOL
CINEMATOGRAFIC
DIN ȚARA NOASTRA
UNITEA CINEASTILOR
DIN ROMANIA
ȘI PROMAREA CAPITALII
AL DEZVELIT ACEASTA

ÎN ACEASTA CASĂ
A TRĂIT, A SCRIS ȘI A LUTAT
PENTRU DEMOCRATIE
TIMP DE 40 DE ANI
GAZETARUL
LEON KALUSTIAN
(1908-1990)

ICI S-A RIDICAT LA 1704
PRIMUL SPITAL DIN BUCUREȘTI.
ÎN 1715 I S-A ADĂOGAT
TURNUL COLȚEI, CEL MAI
ÎNALT EDIFICIU DIN ORAS.
FOLOSIT CA FOISOR DE FOC
ȘI DĂRÎMAT ÎN ANUL 1888.

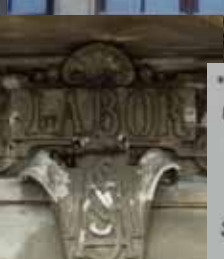
CASA DE MODA

ÎN ANII 1837-1839, LA COLICIUL
ȘI SAVA AFLAT PE ACEȘTI LOCURI
FUNDIENA SUB ÎNDRUMAREA LUI
ION MILEA DE RADULESCU, PRIMĂR
GRAFIE ÎNCA ÎN STATION BUCUREȘTI

ATEA-CULTURALA
JR - ROMANILOR

BANCA DE CREDIT ROMAN

PE ACESTE LOCURI, ÎN CASA LUI TITU MAIORESCU
A CITIT ÎN CERCUL JUNIMII PE DATA DE 24 APRILIE 1882
POEMUL 'LUCEAFĂRUL', POETUL NOSTRU NAȚIONAL
MIHAI EMINESCU

* Aici a fost casa cu mansarda
unde a creat operele de linerele
MIRCEA ELIADE
(1907 - 1986)
scriitor și filozof al religiilor
Primăria Sectorului 2
Familia Eliade-Alexandrescu
9 martie 2007

Monumentele comemorative - fundamentul instinctual al înțelegerii valorii culturale a patrimoniului construit

Conferința „Patrimoniul comemorativ românesc în context european” a marcat Ziua Mondială a Monumentelor în România.

Propusă de către ICOMOS și adoptată de UNESCO în 1983, Ziua Mondială a Monumentelor este aniversată pe 18 aprilie. Sărbătoarea își propune să atragă atenția publicului atît asupra diversității patrimoniului mondial, cît și a amenințărilor la adresa acestuia pentru înlăturarea cărora sînt necesare acțiuni concertate.

În 2014, tema Zilei Mondiale a Monumentelor a fost *Patrimoniul comemorativ*.

„Jertfele umane de o amploare nemaîntîlnită pînă la Primul Război Mondial își găsesc reliefa în amplasarea pe întreg teritoriul țării noastre a 3.842 de monumente comemorative. [...]”

În Lista Monumentelor Istorice publicată în 2010 se află 1.430 de monumente comemorative, în bună parte acestea sînt structuri arhitecturale și de artă monumentală care marchează jertfele umane ale conflictelor desfășurate pe teritoriul de astăzi al României. Prin modeste troițe din cimitire, prin mici obeliscuri inscripționate cu numele celor căzuți în război, ori prin austerele mausolee de la Mărășești, Tg. Ocna, Soveja, pentru a încheia cu ansamblul celebru

al lui Constantin Brâncuși de la Tîrgu Jiu, teritoriul țării este presărat cu cea mai răspîdită, numeroasă și *populară* formă de existență a monumentului: monumentul comemorativ.

Nu întîmplător, poate, la sate cuvîntul de monument definește o astfel de structură comemorativă. El este forma cea mai ușor de înțeles a patrimoniului și în existența, protejarea și îngrijirea sa stă, la fel ca și în întreținerea mormintelor, fundamentul instinctual al cultului patrimoniului”, se arată în comunicatul de presă al ICOMOS - România referitor la eveniment.

Din 1991, țara noastră are înscris pe Lista Tentativă a Patrimoniului Mondial ansamblul „Calea Eroilor” de la Tîrgu Jiu. Dosarul necesar luării în considerare a propunerii pentru clasare urmează a fi depus. În cadrul manifestării, ICOMOS - România a conferit diploma de onoare reputatului cercetător în domeniul patrimoniului cultural construit dr. ist. Oliver Velescu.

Conferința *Patrimoniul comemorativ românesc în context european* a fost organizată de Comitetul Național Român al ICOMOS și Muzeul Național de Istorie a României în colaborare cu Oficiul Național pentru Cultul Eroilor și Institutul Național al Patrimoniului. Aceasta s-a axat pe explorarea problematicei monumentelor comemorative românești generate de *Marele Război*.

Spre trezirea interesului pentru designul românesc din comunism

În perioada 17-30 mai a putut fi vizitată, la Palatul Știrbei, din București, expoziția Hotel Discret. Organizatorii, Eclectic Studio și Atelierul de Grafică, și-au propus să readucă în atenția publicului grafica românească din perioada comunistă.

„Ideea noastră a fost să creăm un refugiu care să adune în același spațiu, într-un context omogen, însemne grafice, litere volumetrice și diferite ambalaje ale unor produse alimentare sau de consum, realizate și produse în România în a doua parte a secolului al XX-lea. Din păcate, toate aceste obiecte au dispărut treptat și discret din spațiul public. [...] Contrar altor societăți din Europa de Vest, în România, cultura recuperării, revalorificării și, nu în ultimul rînd, a reintroducerii într-un circuit de consum a unor produse și obiecte care pînă la urma definesc istoria designului românesc din ultimile decade este, din păcate, încă în etapa unui timid început de conștientizare”, spun organizatorii.

Arhiva poate fi mai puternică decît buldozerul

Albumul „Bucureștiul demolat. Arhive neoficiale de imagine - 1985” (fotografii - Cristian Bonciocat, autori - Ștefan Bonciocat, Hanna Derer, Corina Popa), lansat la sfîrșitul lunii martie, se apleacă asupra fondului construit demolat, în anii 1984-1985, pentru realizarea Centrului Civic.

„Dar suita de imagini izbuteste a compune o mărturie și totodată o probă istorică. [...] Dincolo de capitalul său nostalgic, arhiva aceasta devine, prin analiză dedicată per obiect/ clădire, un instrument de lucru cu funcție deopotrivă de recuperare culturală, de reparație morală ce s-ar putea aduce azi porțiunii trupului orașului afectat și o călăuză de achiziție de noțiuni elementare legate de tipuri arhitecturale, stiluri, ornamentică, stratigrafia unui sit urban cu identitate”, arată Ștefan Bonciocat în primele pagini ale lucrării.

Despre memoria comunismului – de la Lenin la Aripi

Anul acesta se împlinesc 25 de ani de la căderea comunismului, însă amprenta acestei perioade rămâne vizibilă în oraș la nivelul arhitecturii, spațiului public sau monumentelor de for public.

Dacă țesutul urban și clădirile care păstrează această memorie sunt durabile, monumentele sunt mult mai vulnerabile. Ele sunt cel mai ușor de înlăturat și devin primele vizate de schimbările politice, având în plus o semnificație directă asociată. Memoria este scrisă și rescrisă odată cu schimbările repetate de regimuri, iar odată cu ele monumentele sunt adesea înlăturate pentru a se ridica altele în locul lor, conforme noii ideologii. Elocventă în acest sens este istoria monumentului lui Lenin din Piața Scânteii (Presei Libere). Prin noul monument ce urmează a se ridica și prin proiectele care se desfășoară în prezent (Pasaj Rutier Subteran Piața Presei Libere) fostul amplasament al acestui monument este readus în actualitate.

Monumentul lui Lenin, conceput de sculptorul Boris Caragea și arhitectul Horia Maicu, a fost inaugurat în 1960, cu ocazia aniversării a 90 de ani de la nașterea sa.

Așa cum anul 1944 a însemnat distrugerea a importante monumente ale Capitalei ce reprezentau regalitatea, tot așa căderea comunismului a implicat înlăturarea monumentelor regimului anterior, printre care și statuia lui Lenin. Imaginile precum „spânzurarea” lui Lenin devin simbolice pentru căderea comunismului, iar statuia dislocată a lăsat în urma sa soclul gol. După o lungă perioadă în care nu a fost utilizat, începând cu anul 2010, prin Proiectul 1990 al Ioanei Ciocan, el devine locul unui proiect de artă contemporană în spațiul public. Soclul, mărturie a perioadei comuniste, este folosit ca spațiu experimental în care sunt expuse succesiv lucrările a 20 de artiști. Aceste lucrări temporare chestionează și investighează comunismul, încercând să ofere o reflecție atât asupra perioadei trecute, cât și prezente. Prin mesaje pline de umor sau ironice, lucrările aduc o critică a trecutului, fără a impune un unic discurs asupra acestuia.

În peisajul bucureștean al monumentelor grandioase al căror mesaj și a căror valoare sunt adesea îndoielnice, acest tip de intervenție rămâne izolat. El se poate încadra în ceea ce Jochen și Esther Gerz

Statuia lui V. I. Lenin, imagine de epocă

Hidra, autor Costin Ioniță - lucrare temporară în cadrul Proiectului 1990

numesc “counter monument” și care este mai departe teoretizat de James Young. “Counter monument” se constituie ca o critică la adresa monumentului de tip clasic, definindu-se prin antiteză cu acesta. El nu consolează, ci provoacă; nu este imuabil, ci schimbător; nu este veșnic, ci dispare; nu îndeamnă trecătorii la pasivitate, ci la interacțiune; nu este intangibil și nu are un rol didactic, nu impune ceea ce oamenii ar trebui să creadă. Astfel și Proiectul 1990 aduce noi semnificații fără a șterge memoria locului, fără a ignora un trecut nedorit și deocamdată insuficient asumat. Din punct de vedere formal, el se constituie într-o încercare de recuperare a unui decalaj al expresiei artistice, prin aducerea artei contemporane în spațiul public.

Însă proiectul a fost oprit recent, pentru a face loc la rândul lui unui alt monument, aprobat încă din anul 2003 printr-o hotărâre de guvern. Este vorba despre „Monumentul Luptei Anticomuniste – Aripi” al sculptorului Mihai Bucurei. În mod ironic, acesta a fost student al lui Boris Caragea, cel care și-a distrus propriile opere de dinaintea momentului 1944, pentru a îmbrățișa realismul socialist și a deveni sculptorul oficial al perioadei.

Astfel, Bucureștiul capătă un nou monument abstract, care se remarcă doar prin dimensiune și a cărui semnificație va rămâne ascunsă pentru marea majoritate. Din fostul monument, care prin intervenții subtile ar fi putut păstra memoria trecută, soclul este dislocat, iar Lenin este depozitat pentru a face parte dintr-un posibil muzeu al statuilor comuniste.

„Monumentul Luptei Anticomuniste – Aripi”, proiect

În funcție de caracteristicile lor, elementele recuperate puteau fi: „refolosite în cadrul unor lucrări speciale de construcții (renovări, restaurări, construcții noi cu caracter deosebit etc.)”, „destinate refolosirii prin prelucrare” (pentru piesele degradate sau uzate parțial) sau „predate muzeului județean pentru luarea în evidență și conservare” (în cazul pieselor susceptibile de a face parte din patrimoniul cultural național).

Ultimul caz este mărturia unui context mai puțin inocent, cel al demolărilor pentru ample acțiuni de restructurare urbanistică făcute fără a lua în considerare valorile culturale ale trecutului. Astfel, decretul era afit mijloc de protecție ultim pentru un patrimoniu important, cît și instrumentul ce crea un cadru permisiv pentru distrugere.

Din punct de vedere economic și al protecției mediului, astăzi, o inițiativă de act normativ similar, s-ar sprijini pe o politică europeană de încurajare a reciclării. Amintim doar unul dintre documentele comunitare în acest sens: Directiva 2008/98/EC. Aceasta, prin art. 9, lit. b, prevede creșterea, până în 2020, a reutilizării, reciclării și a altor operațiuni de valorificare materială pentru minimum 70% din masa deșeurilor provenite din activitățile de construcție și demolări. Din aceeași perspectivă, noul text legislativ s-ar integra în prevederile naționale - a se vedea conceptul de „postutilizare a construcțiilor” din Legea nr. 10/1995.

```

graph TD
    A[Art. 2  
Din considerente economice sau culturale, proiectul de desființare / de reabilitare va conține, în mod obligatoriu, măsuri de recuperare a componentelor valoroase.] --> B[Art. 3  
Consiliile populare consemnează informațiile actuale privind caracterul arhitectural, socio-economic, demografic, istoric, artistic al clădirilor ce se vor demola / modifica.]
    B --> C[Art. 5  
Execuția lucrărilor poate fi autorizată doar dacă situația existentă a fost consemnată și se prevede recuperarea valorilor.]
    D[Art. 8  
Autorizația pentru execuția lucrărilor se eliberează doar dacă există avizul comisiei pentru coordonarea și monitorizarea procesului de recuperare.] --> C
    E[Art. 9  
Nu se introduc sancțiuni noi. Ele pot fi de tip penal, contravențional sau disciplinar în funcție de sistemul legislativ în vigoare.] --> C
    F[Art. 6 & 7: În cadrul Consiliului popular județean / al municipiului București se înființează o comisie pentru consemnarea valorilor unor zone, ansambluri sau clădiri și pentru recuperarea componentelor. Aceasta coordonează și controlează procesul de recuperare. Ea este formată din: 1) vicepreședintele Comitetului executiv al Consiliului popular, 2) președintele Comisiei de cultură a Consiliului, 3) președinta Comitetului județean/ al mun. B. al femeilor, 4) șeful Secției de arhitectură județene/ a mun. B., 5) șeful Oficiului pentru patrimoniul cultural național județean/ al mun. B., 6) reprezentantul Inspectorat județean / al mun. B. pe probleme de patrimoniu, 7) reprezentantul sucursalei județene/ a mun. B. a Băncii de Investiții, 8) specialiști în: construcții, arhitectură, artă, istorie, sociologie etc.] --> G[Funcționarea comisiei pentru recuperarea componentelor se reglementează de Comitetul pentru Problemele Consiliilor Populare și Consiliul Culturii și Educației Socialiste.]
    H[Anexa I  
Detalierea a ce poate face obiectul recuperării: tipuri de componente (tîmplări, lambriuri, ornamente, sobe, pictură murală, vitralii, scări, balustrade, candelabre, gheaburi, instalații etc.).] --> A
    I[Anexa II  
Prin ce tipuri de documente se realizează consemnarea (fotografii, filmări, secțiuni, fațade, detalii, piese scrise etc.).] --> B

```


Elemente salvate din demolările anilor 1980 din București

În anii 1980, o parte extinsă din București era ștearsă ca urmare a voinței lui Nicolae Ceaușescu. Deși a fost salvat un procent infim din fondul construit sortit demolării, acesta stă mărturie pentru valoarea culturală a zonei dispărute și pentru existența unor oameni care au reușit să schimbe destinul trasat de dictator. Mai mult, obiectele recuperate au fost prezentate publicului larg în lapidariumurile de la Curtea Veche, al MNIR, al Muzeului Colecțiilor, într-o expoziție temporară („Tradiții de construcție

urbană”, iulie-august 1982) și una permanentă de la Institutul de Arhitectură „Ion Mincu”.
Articolul integral pe www.observatorulurban.ro.

Foto: Fragmente recuperate de la Mănăstirea Văcărești: aflate la Palatul de la Mogoșoaia (1) și MNIR (2); lapidariumul de la Curtea Veche: inscripții de la Așezămintele Brâncovenesti (3) și placa memoriala a Casei soților Demetriade - str. Arionoia 54 (4); fragmente recuperate de Institutul „Ion Mincu” (5, 6).

Fragmente recuperate de PMB din construcțiile demolate pe traseul dublării Diametralei Buzești-Berzei

Deși clădirile (monumente istorice sau nu) care interferau cu proiectul inițial al realizării dublării Diametralei N-S erau sortite pieirii, în urma protestului exprimat de opinia publică și a avizului Ministerului Culturii, Primăria București a recuperat fragmente din monumentele istorice, promițând a le integra în reconstrucții.

Demolările pentru dublarea Diametralei au început în noiembrie 2010. O lună mai târziu se recuperau fragmente din decorația Casei

Rădulescu, în martie 2011 fragmentele de la casele din str. Berzei 81 și 89, iar fragmentele din Hala Matache au fost recuperate la sfârșitul lunii martie 2013. În ianuarie 2014 se inaugura noua arteră.

Foto: Elemente structură Hala Matache (1), fragmente decorație Casa Rădulescu (2); detaliu fațadă Casa Rădulescu și fragmente recuperate din decorația acesteia (3, 4); detaliu fronton Hala Matache și fragment din acesta (5, 6). Fragmentele recuperate au fost fotografiate în iunie 2014.

„Scuze pentru deranj”: demolări și modernizare în zona Pieței Matache

În data de 14 ianuarie 2011, o echipă de constructori a intrat în casa familiei Iliescu escortată de poliție și a declarat că jumătate din casă face obiectul utilității publice. Odată intrați, reprezentanții municipalității au trasat o linie cu creta prin mijlocul camerei de zi, marcând partea revendicată de primărie. La nici două săptămâni mai târziu, casa de zidărie a fost secționată, și, în câteva ore, partea proprietății de 132 de metri pătrați care stătea în calea Diametrului Buzești-Uranus a fost demolată. În cei doi ani care au urmat, buldozerele au continuat să demoleze clădiri de-a lungul noului bulevard și au tranșat Hala Matache, care, spun autorii proiectului, nu numai că va „curăța” zona, dar va fluidiza traficul în întreg Bucureștiul.

Rămasă ultima pe partea de vest a străzii Berzei, după demolarile din 2011, familia Iliescu a refuzat să încaseze compensația oferită pentru casa demolată și a deschis proces împotriva primăriei. „*Doctorul nostru de familie* ne-a sunat personal să se asigure că suntem bine și că nu ne-am supărat,” spune domnul Iliescu referindu-se la telefonul primit de la doctorul și primarul Sorin Oprescu, în care acesta și-a cerut scuze pentru deranj. După ce vecinii săi au plecat, familia Iliescu a refuzat să părăsească locuința. Izolați la marginea unui șanț care bloca accesul în curte, Dan Iliescu și fiul său Teodor au rămas în casă în semn de protest față de ceea ce domnul Iliescu numește „naționalizarea ilegală” a proprietății sale și „intimidarea sistematică” venită din partea poliției și a firmei care execută lucrările. Imediat după demolare, domnul Iliescu și fiul său au început să peticească ceea ce a rămas din casă pentru a o face locuibilă. Deconectați de la gaz și apă pe parcursul iernii, Ilieștii și-au încălzit casa făcând focul cu bucăți de parchet recuperate din partea de casă demolată. Inițial, când deschizătura făcută de buldozer în camera de la stradă nu era acoperită decât cu o placă de OSB și o husă de plastic, Ilieștii stăteau cu schimbul noaptea de pază ca să descurajeze hoții de cupru să se strecoare înăuntru. În interiorul jumătății de casă a familiei Iliescu nu e loc să te miști - între piese de mobilier de lemn masiv ce nu s-au clintit „de pe vremea mătușii, dinainte de război” se înghesuie mobile dezmembrate, fragmente de stucaturi, lustre, tablouri, rame de geam, perne, pături ce și-au găsit refugiu temporar în partea de casă rămasă în picioare. Sprijinită de perete, o scară neoromânească de lemn sculptat urcă spre nicăieri - camera unde a fost relocată nu are etaj. Înghesuit între pat, masă, și comoda cu televizorul, un fotoliu plin cu cărți stă întors spre zid. Soba franceză de ceramică așteaptă într-un colț să-și găsească un loc permanent odată ce deschizătura din camera de zi va fi re-zidită. Aliniată la perete, vitraliile venețiene făcute manual vor înlocui husa de plastic și placa de OSB care acoperă deschizătura făcută de buldozer. La intrarea în curte, umflate și crăpate după luni de

ploi, ușile de lemn din sufragerie țin loc de poartă, proptite cu o pereche de schiuri ce servesc drept suport lateral. Plăcuța de metal ce indică adresa cu numărul 65 aflată pe exteriorul casei demolate este acum bătută în cuie pe ușile de la poartă. „Să nu aibă nici o scuză poștasul să ne ocolească”, spune domnul Iliescu. Așa arăta interiorul casei la câteva luni de la demolare. Fiecare fragment își avea locul lui în acest șantier arheologic al fostei jumătăți de casă. Fiecare fragment are o poveste ce indexează o perioadă în timp. Odată puse cap la cap, speră domnul Iliescu, aceste bucăți de casă îi vor reîntregi căminul, viața și familia, care, „de când au tăiat aștia casa în două”, locuiește împrăștiată pe la rude. Până în toamnă, domnul Iliescu a zidit o nouă fațadă care amintește de cea dărmată de primărie. Ghivecele de fier forjat care împodobeau vechea fațadă de la stradă sunt acum montate sub ferestrele de la etaj. „Vreau să-i trimit un mesaj *doctorului meu de familie*”, spune el, „ca să înțeleagă că noi de aici nu plecăm.” Ca mulți alți proprietari din zonă, Ilieștii au intentat proces primăriei pentru demolarea făcută pe timp de iarnă, în regim de urgență, sub motivul că starea degradată a clădirilor prezenta un pericol public. În lipsa unui proces transparent de dezbatere publică, proprietari, asociații de locatari și organizații civice nu au avut altă opțiune decât să angajeze autoritățile publice în dialog la tribunal. *Articolul integral pe www.observatorulurban.ro.*

Imagini din timpul demolării și de după

IN PLACE*

Fotografie recuperată din clădirea din Piața H. Botescu, nr. 18

În iunie 2011, tribunalul a declarat ilegal proiectul de urbanism al Diametrului Nord-Sud al Primăriei Municipiului București, iar în octombrie 2013, acesta era anulat irevocabil de Curtea de Apel.

Demarate în decembrie 2010, lucrările la acest proiect de lărgire a carosabilului străzilor Buzești și Berzei au impus schimbarea limitelor a 69 de parcele (incluzând dispariția unor proprietăți), au avut drept consecință demolarea a 93 de construcții sau corpuri de construcție, declasarea și demolarea a șapte monumente istorice, demolarea, cu promisiunea reconstruirii, a trei monumente și demolarea a altor trei clădiri ce făceau parte din monumente istorice de tip ansamblu. Majoritatea construcțiilor demolate se aflau în zona de protecție a cel puțin unui monument istoric. Un compromis pe care prezentul și l-a asumat pentru a asigura creșterea confortului locuitorilor Bucureștiului, ar spune unii dintre noi.

Într-o încercare de a opri timpul, între lunile ianuarie-mai 2011, au fost recuperate diferite obiecte, din clădiri situate pe străzile Berzei, Haralambie Botescu și Mircea Vulcănescu, ce urmau să fie demolate. Considerate deja obiecte deșeu, toate aceste fotografii de familie, cărți, diplome, scrisori, sonerii, faianță Villeroy Boch produsă în Dresda, balcoane din fier forjat, ferestre ample, opt uși, clanțe, porțelanuri (ex: o ceașcă Schlaggenwald, o farfurie cu model Blue onion), simeze, plăcuțe ale apartamentelor cu numele proprietarilor, cutii poștale, butoanele unui lift Schindler din 1935, cahle, mileuri, cremone au însoțit viața unor clădiri și a unor străzi pe parcursul unui secol și ceva. Ele reprezintă oamenii din ele, amintirile, mirosurile, zgomotele.

Acestor obiecte, fie ele vechi, excentrice, mici, simple, de serie, modele mai elaborate sau banale, în stiluri diferite, prețioase sau nu, autentice sau replici, nimic nu le poate schimba specificitatea

lor trăită. Nu sunt nici adevărate și nici false, sunt perfecte. Nici sincronice și nici diacronice, sunt anacronice.

Cu toate că funcțiile lor au fost anulate și acum nu sunt utile, aceste fragmente recuperate nu au devenit afuncționale sau pur decorative, ele au o funcție specifică, semnifică timpul. Contrazic calculul funcțional, întrucât au o vocație diferită, de martor, de reamintire, de evadare. Au un statut aparte, special. Sunt trăite în alt fel. Ceea ce le conferă o valoare simbolică excepțională este tocmai absența spațiilor ce le conțineau, toate aceste obiecte fiind recuperate din demolările din București.¹

Uneori obiectele pot transmite mai mult decât o înșiruire cronologică de date, întrucât formele, uzura lor le fac mai explicite decât o mie de cuvinte.² Obiectul vechi este într-un fel un portret de familie, în cazul acesta al unor case și al unor străzi care nu mai există. Cum sunt trăite aceste obiecte? La ce nevoi răspund ele, în afara celor structurale? Care este procesul prin care oamenii intră în legătură cu ele? Este necesară studierea sistemului vorbit al obiectelor, mai precis a sistemului de semnificații mai mult sau mai puțin coerent pe care ele îl instaurează? Cum se transformă obiectele după ce sunt produse? Cum sunt ele consumate, posedate și personalizate? Sunt doar câteva întrebări care își așteaptă răspunsul.

* Fragment adaptat din textul proiectului IN PLACE realizat de Parasite Studio (<http://www.parasitestudio.com>) și După excavator (<https://www.facebook.com/pages/Dupa-excavator>) pentru concursul Bienalei de Arhitectură de la Veneția 2012. Proiectul propunea reactivarea și reinterpretarea obiectelor recuperate și totodată a prezenței străzilor Buzești, Berzei, Haralambie Botescu într-un conglomerat de schimburi de idei și concepte artistice, care să genereze o conștiință și o entitate nouă în spațiul IRCCU Veneția.

¹ Până în prezent au fost reutilizate doar fragmente de ceramică parietală care au fost transformate în broșe sau inserate în două obiecte de mobilier în cadrul proiectului V.I.C. (<http://www.veryimportantchair.com>), inițiat de arhitectul Alexandru Popovici.

² În cadrul Street Delivery din anul 2011 o parte dintre aceste fragmente au fost adoptate pentru o perioadă de 4 săptămâni în schimbul unei povești - detalii: <https://www.facebook.com/pages/Dupa-excavator/>.

VIC Berzei Tile Chair © Mihai Barbu

Bucureștenii încep să fie interesați de refolosirea elementelor de epocă

Interviu cu Constantin Grigore, expert piatră și lemn, conducătorul unei antreprize în construcții din Capitală, implicată în recuperarea componentelor clădirilor care alcătuiesc un patrimoniu cultural ajuns la noi din Bucureștii de altădată.

Florin Bălțeanu: *Cum ați început?*

Constantin Grigore: La origine sînt pietrar, am făcut Școala de Arte și Meserii. Apoi am lucrat și în străinătate. Cu vreo 4-5 ani înaintea Crizei, am pornit ca o antrepriză obișnuită în construcții. Văzînd case cu o istorie și lucruri vechi care altfel s-ar fi pierdut, am zis că e păcat să nu încercăm să le resuscităm spre a fi refolosite. Este adevărat că, din ce în ce mai mult, și beneficiarii au început să îndrăgească astfel de lucruri. Este o tendință care se vede în piață.

FB: *De ce fel de piese sînteți interesat?*

CG: Recuperăm și recondiționăm: dușumele, parchete, lemn din grinzi vechi, coloane de lemn și piatră, uși, mobilier, piatră de la pardoseli (care chiar dacă este deteriorată, o spargem și o refolosim pentru mozaicuri venețiene sau glafuri), trafoare din lemn și piatră, sobe și șeminee, cărămidă, țigle, șindrilă, cremoane de alamă și fontă. Orice componentă a clădirii pe care o considerăm valoroasă.

FB: *Care este procesul? În ce ritm vin și pleacă obiecte?*

CG: Începutul lucrărilor pe șantierele la care asigurăm antrepriza presupune desfaceri pentru consolidări. Dacă beneficiarul dorește să păstreze obiectele de epocă, le reabilităm pe șantier sau la atelier. Dacă nu este interesat de ele, ni le vinde. Achiziționăm piese de la case vechi care se demolează. Le recondiționăm și le punem din nou pe piață. Spre exemplu, la trei luni putem cumpăra o ușă, dar pot fi și patru, nu există un ritm constant, la fel și pentru vînzări.

FB: *Ce personal aveți?*

CG: Am adus și din afară, iar cu timpul am și format personal. Avem angajați pentru zugrăveli (putem face stucco venețian), mozaicari, o echipă de opt pietrari. Putem lua mulaje după decorații și face copii. La ipsos avem 4 angajați. Putem întregi pardoseli din lemn și uși deteriorate. Avem doi tîmplari și alte specializări, nu neapărat pentru recondiționat, ci în general necesare în construcții. Cu o echipă de șapte dulgheri am consolidat și piloni aflați sub temelia unei case. Mi-am adus băieți pe care i-am simțit că fac acest lucru din plăcere. Ca în orice, ca să fii bun, trebuie să lucrezi cu plăcere.

Avem două ateliere: unul, cu depozitul pentru majoritatea tipurilor de obiecte, în Otopeni, celălalt, pentru stucatură, pe autostrada A1.

FB: *Utilizați rețete tradiționale?*

CG: Da. De exemplu, la o casă în Turnescu pe care o avem acum în șantier, tencuielile sînt pe bază de var. Acesta dă voie peretelui să respire, este mai sănătos. Facem finisarea dușumelelor cu ceară de albină diluată cu terebentină. Pentru băițuri folosim uleiuri naturale. În ultimul timp, clienții sînt orientați către produsele naturale.

FB: *Spuneți-ne cîteva case la care ați intervenit?*

CG: Am lucrat la casa din str. Dionisie Lupu 33, la o alta pe str. Rabat unde am completat niște trepte cu piatră. Avem un șantier pe Polonă nr. 9, unde am terminat fațada.

FB: *Ce concurență aveți în București - Ilfov?*

CG: În zonă sînt 12-15 firme. Unele sînt înaintea noastră, altele în urmă, fiecare după cît a putut să investească.

Interviu acordat în 21.05.2014.

Case în care au trăit arhitecți

Observatorul Urban vă prezintă o parte din clădirile din București în care au locuit arhitecți. Chiar și atunci când nu au fost create de ei, ele sînt extensii și martori ale personalității acestora. În cele ce urmează, menționăm cîteva din lucrările din Capitală ale arhitecților ce pot fi reperate cu ușurință de publicul larg.

Ion Mincu (1852-1912) a locuit în casa din str. A. Verona 19. Reconfigurată de Ion Mincu, aceasta a fost anterior a arh. A. G. Burelli. Școala Centrală de Fete, Bufetul de la Șosea și așezămîntul Stavropoleos sînt doar cîteva dintre operele lui Ion Mincu.

Într-un apartament din blocul din str. Victor Eftimiu 9 a locuit arh. **Petre Antonescu** (1873-1965). Dintre lucrările sale amintim: Arcul de Triumf, Centrul UNESCO - str. Știrbei Vodă 39, Facultatea de Drept.

Arh. **Gheorghe Simotta** (1891-1979) și-a realizat vila proprie din Al. Dealul

Mitropoliei 15. Același autor a construit Reședința Patriarhală și a restaurat biserica Schitului Darvari.

Henriette Delavrancea-Gibory (1897-1987) a locuit în casa din str. M. Eminescu 149 realizată de ea însăși. În Capitală, sediul Institutului Național de Sănătate Publică este una dintre clădirile publice ale arhitectei.

Materialul integral pe www.observatorulurban.ro.

ACO. Soluții de drenaj pentru viitor.

ACO oferă soluții pentru managementul apelor meteorice care susțin peste generații fluxul natural al apei, printr-un control eficient al colectării, tratării, retenției și în final eliberării acesteia într-un mod cât mai prietenos cu mediul înconjurător. Sistemele inovatoare dezvoltate de ACO susțin proiectele de construcții atât cu abordări pragmatice privind modurile practice de punere în operă, de optimizare a costurilor și de întreținere eficientă, cât și cu viziune pentru protejarea mediului și a nevoii de apă curată a generațiilor viitoare.

Inaugurarea Centrului de Observare a Deltei Văcărești

România are, începând din 5 iunie, cel mai înalt punct de observație din lume a unei arii naturale protejate. Este vorba de „Centrul de Observare a Parcului Natural Văcărești”.

La evenimentul de inaugurare au participat ministrul mediului și schimbărilor climatice, Attila Korodi, și premierul Victor Ponta. Obiectivul este amplasat la etajul 17 al unuiu dintre blocurile-turn aflate în cadrul unui complex rezidențial din zona Mihai Bravu și dispune de aparatură specifică pentru observație (patru binocluri profesionale, o lunetă, determinatoare ornitologice și materiale de informare), oferind, în același timp, o panoramă unică a zonei Deltei Văcărești. Publicul interesat poate vizita Centrul în regim liber, pe bază de programare.

Centrul de Observare a Parcului Natural Văcărești reprezintă un proiect demarat și finalizat de organizația Salvați Dunărea și Delta, cu sprijinul asociațiilor Kogayon, Ecopolis, alături de publicația National Geographic-România.

Delta Văcărești (cuprinsă între Calea Văcărești, Șoseaua Olteniței, Șoseaua Vitan-Bărzești și Splaiul Dâmboviței) este la doar un pas

de a fi declarată oficial arie protejată. Va fi primul parc natural urban din România care primește acest titlu. O hotărâre de guvern în acest sens s-a aflat în dezbatere publică, până pe data de 5 iulie, pe site-ul Ministerului Mediului.

După ce va fi declarată zonă protejată, Delta Văcărești, care se întinde pe aproximativ 200 de hectare, va urma să intre sub supravegherea unui grup format din ONG-uri de profil și oameni de știință.

Hala Republica va fi transformată în parc științific

Primăria Sectorului 3 intenționează să achiziționeze Hala Republica cu scopul de a dezvolta un parc științific în sector, potrivit unui comunicat al autorității locale.

Costurile inițiale pentru cumpărarea proprietății, care cuprinde un teren de 60.000 de metri pătrați, precum și clădiri aflate în patrimoniul național, se ridică la aproximativ două milioane de euro (plus TVA). Primarul sectorului 3 a încheiat parteneriate de colaborare cu principalele universități din București, unul dintre obiectivele principale fiind realizarea unui parc științific în sector. Primăria Sectorului 3 intenționează să aleagă varianta de proiect care se înscrie ca obiectiv cât mai exact în planul de dezvoltare regională astfel încât să poată fi accesate fonduri europene. Acest proiect va permite Primăriei Sectorului 3 să reabiliteze și să protejeze toate clădirile de patrimoniu, se mai arată în comunicat.

Fabrica a fost construită în 1936, pentru producția de țevi petroliere, și a aparținut ing. Nicolae Malaxa. Hală principală, de 180x300 m în plan, este creația arh. Horia Creangă. Alături de dimensiuni, puritatea volumetrică, ritmul pilelor din fațadă, hala impresionează și printr-un perete vitrat de peste 2.000 mp aflat în consolă. Hala de țevi și restul incintei industriale sunt citate în diverse istorii internaționale ale arhitecturii, fiind reprezentative pentru Modernism.

Pasajul Mihai Bravu a fost inaugurat

Primul pod al pasajului supraterran Mihai Bravu din București a fost deschis circulației pe 1 iunie, în prezența primarului general al Capitalei, Sorin Oprescu.

Edilul-șef a explicat că, prin finalizarea acestei lucrări, patru mari cartiere (Berceni-Olteniței, Balta Albă, Pantelimon și Colentina) vor fi legate între ele și vor avea legătură cu zona de Nord a orașului. Pasajul supraterran Mihai Bravu - Splaiul Unirii este compus din două poduri supraterrane paralele. Lățimea acestora este de câte 7,80 m. Primul pod (Calea Văcărești-Mihai Bravu - 675,40 m) a fost finalizat 100%, inclusiv bretelele de acces. La cel de-al doilea (687,70 m - Mihai Bravu-Calea Văcărești) se lucrează. Acesta ar urma să fie terminat în aprilie 2015.

Necesitatea pasajului a derivat din circulația din ce în ce mai dificilă, cu blocaje frecvente în zonă. Pasajul rezolvă subtraversarea a două puncte esențiale: Splaiul Unirii și intersecția Mihai Bravu cu Calea Văcărești. Continuitatea traficului este realizată în corelare cu viitorul pasaj subteran din Piața Sudului. Prin construirea pasajului a fost bătut în cuie traseul actual al inelului principal de circulație pe acest segment (diferit de cel stabilit de PUG).

Metroul din Drumul Taberei va fi funcțional la finele lui 2016

Metroul dintre Eroilor și Drumul Taberei, parte din Magistrala 5, va fi finalizat în a doua parte a anului 2016, a anunțat Cătălin Homor, director de investiții al Metrorex.

Inițial, darea în folosință a tronsonului era prevăzută pentru începutul anului viitor, așadar este vorba de o întârziere de un an și jumătate. Motivul: Guvernul a întrerupt finanțarea, iar în perioada februarie-mai 2013, lucrările în subteran au fost sistate. În scurt timp ar urma să fie scoasă la licitație lucrarea pentru calea de rulare.

Întreaga Magistrală 5, inclusiv tronsonul către Pantelimon, are ca termen de finalizare anul 2020. Pentru secțiunea Iancului – Pantelimon, se prevede ca lucrările să înceapă în 2015. Pentru segmentul Eroilor – Iancului, lucrările vor mai întârzia, întrucât se traversează zona centrală, o arie cu risc din cauza blocurilor vechi.

Investițiile pe care Metrorex le-a programat până în 2020 se ridică la 900 milioane euro, din care 600 milioane euro vor fi asigurați din fonduri europene.

Primul tronson al Magistralei 5 de metrou va avea o lungime de 6,2 kilometri și va număra 10 stații.

Lucrările de dezvoltare a zonei centrale a Capitalei ar putea începe în 2016

Lucrările prevăzute de Planul Integrat de Dezvoltare Urbană (PIDU) al zonei centrale din Capitală ar putea începe în 2016, cu termen de finalizare 2020, a declarat Mario Kuibuș, coordonatorul principal al proiectării din partea consorțiului care se ocupă de acest plan.

„Proiecția ar fi ca în 2015 să avem o finalizare a proiectării și în 2016 o posibilă începere a lucrărilor, cu anul 2020 drept proiecție finală de implementare a lucrărilor”, a declarat Kuibuș pe 3 iunie, la Expoconferința LAUD - Landscape Architecture. Urban Design 2014. El a menționat că, după terminarea lucrărilor, vor fi create spații publice menite să reconecteze nordul de sudul Capitalei.

La rândul său, arhitectul - șef Gheorghe Pătrașcu a spus că pentru proiectele prioritare din PIDU sunt prevăzute 220 de milioane de euro. Unul dintre acestea se referă la un traseu de 9,5 km preponderent pietonal și pentru bicicliști.

“Obiectivele importante sunt eliminarea circulației de tranzit auto din zona centrală și valorificarea spațiului public pentru protejarea pietonilor și încurajarea mersului pe bicicletă. Aceste obiective se vor realiza prin implementarea de proiecte prioritare. De exemplu, unul dintre ele prevede un traseu prioritar pietonal și de biciclete. Pe parcursul lui sunt diverse puncte de atracție, unele vor fi, de exemplu,

restaurate sau se vor construi cele două poduri peste Dâmbovița care să faciliteze accesul între nord și sud al pietonilor. Se va restaura Curtea Veche, va deveni un muzeu modern”, a declarat Pătrașcu. Arhitectul-șef al Capitalei a mai precizat că vor fi puse în valoare catacombele descoperite în zona Stavropoleus, iar perimetrul Pieței de Flori va fi regenerat într-un mod mai comercial și mai civilizat. În faza finală vor fi reamenajate marile spații publice ale Capitalei. Pătrașcu a adăugat că s-a avizat și punerea în valoare a unei esplanade din spatele Palatului Parlamentului.

Proiect Curtea Veche, imagine prezentată de PMB cu prilejul LAUD

Dezbateri privind viitorul Halei Matache

Pe 20 iunie, PMB a organizat o dezbateri privind tema unui concurs de arhitectură și urbanism pentru zona Halei Matache.

Doina Bubulete, coordonatorul echipei care realizează tema de concurs, a arătat că subiectul a fost supus atenției Secțiunii de Urbanism a Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice pe 19 iunie 2014. Comisia a acceptat, la nivel de principiu, toate variantele propuse: de la reconstrucția în forma de la momentul demolării cu integrarea fragmentelor salvate, pînă la realizarea unei clădiri diferite care să găsească un mod de a vorbi despre trecut. Hala Matache, construcție nedeclasată din Lista Monumentelor Istorice, a fost demolată, la începutul lui 2013, în baza avizului Ministerului Culturii emis pentru translarea prin reconstrucție cu integrarea unor elemente originare. Elementele salvate au fost considerate, la vremea respectivă, suficiente pentru păstrarea statutului de monument istoric.

Fragmente recuperate din Hala Matache, foto: 23.06.2014

UrbanEye Film Festival

UrbanEye Film Festival este primul festival de film din România dedicat subiectelor legate de arhitectură și oraș.

Festivalul își propune să promoveze filme documentare, artistice, scurtmetraje sau animații în care orașul și arhitectura sunt fie subiect, fie context, fie actor. Festivalul urmărește atât incitarea interesului publicului larg, cât și crearea de legături către alte domenii, prin aducerea împreună a oamenilor cu preocupare pentru mediul în care trăiesc. În lunile mai și iunie au fost organizate două evenimente premergătoare festivalului în spații neconvenționale: proiecția din cadrul Carol Factory Night, la fostele hale Wolff, și cele din fața magazinului Eva, în cadrul Street Delivery.

Ediția-pilot a UrbanEye Film Festival va avea loc în această toamnă, în București. Aflați mai multe pe www.urbaneye.ro.

Carol Factory Night, foto: 23.05.2014

Cu patrimoniul inestimabil la plimbare

După ce nu a fost plătită chiria timp de 12 ani, Muzeul Național al Literaturii este în curs de evacuare. Primăria București, în subordinea căreia se află instituția din 2003, a anunțat că a găsit împreună cu Ministerul Culturii un spațiu pentru depozitare în Casa Presei Libere. Se caută spațiul de funcționare final.

Proprietarul a amenințat pe 22 mai cu evacuarea la mijlocul lui iunie. Pe 30 mai, consilierii municipali au refuzat plata unei părți din chirie și alocarea fondurilor necesare mutării. Au urmat negocieri în prima parte a lui iunie și s-a obținut o păsuire de o lună și jumătate. În cele din urmă, după patru ședințe de Consiliu în care proiectul nu a fost votat, s-a alocat o sumă de trei ori mai mică decât cea inițial cerută de muzeu. Bugetul aprobat la începutul acestui an a fost de 3.313 mii lei. Din acesta, 2.968 mii lei erau cheltuielile curente. Restaurarea obiectelor și chiria nu erau bugetate.

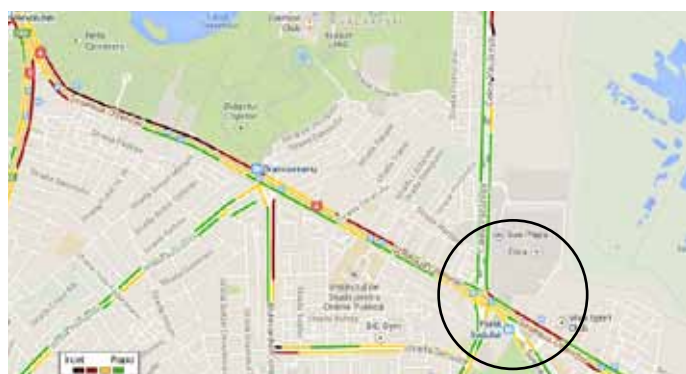
Tot patru ședințe au fost necesare consilierilor pentru a vota alocarea fondurilor necesare mutării și asigurării bunurilor Muzeului București aflate în Casa Cesianu, restaurată din bani europeni.

Acestea nu sunt singurele fonduri culturale ale municipalității cu probleme imobiliare. Pinacoteca (peste 5.000 de opere de artă) nu are un spațiu pentru expunere.

Arcul de Triumf - memorie rezistentă

Potrivit declarațiilor primarului Capitalei făcute la mijlocul lunii martie, Arcul de Triumf ar putea rezista la cutremure „de 9 - 9,2 grade pe scara Richter”, la fel ca sediul PMB din Bd. Regina Elisabeta. Proiectul constă în decuparea de sol a clădirii și așezarea sub aceasta a unor amortizoare și izolatori seismici. Intervenția asupra Arcului de Triumf este făcută cu fonduri din Programul Operațional Regional 2007-2013 și are o valoare de 30.461.626, 92 de lei din care 19.534.718,59 de lei sînt fonduri nerambursabile. Din bugetul de stat au fost alocați alți 8.475.402,65 de lei, iar 2.451.505,69 de lei reprezintă contribuția primăriei. Spre comparație, potrivit bugetului PMB pe acest an - coloana costuri actualizate - la sediul din Bd. Elisabeta 47, pentru „consolidare (consultanță + execuție)” se cheltuiesc 81.734 mii lei, la care se adaugă 104.966 mii lei pentru „modernizarea și reabilitarea sediului”. Prin POR, PMB mai restaurează: Muzeul N. Minovici - 14.996 mii lei, Observatorul Astronomic - 11.192 mii lei, Casa Cesianu - 8.661 mii lei. În martie 2006, primarul Adrian Videanu spunea că, pînă la sfîrșitul lui 2007, Arcul de Triumf va fi restaurat cu 2 milioane de euro. În 2008, primarul Sorin Oprescu dădea jos schelele ce îmbrăcau monumentul, declarînd că restaurarea nu este necesară. Șantierul a fost redeschis în acest an.

Un nou pasaj în București, la Piața Sudului

Fluența traficului în sudul Bucureștiului - luni, 12 mai, 8:30 AM

În curînd încep lucrările la realizarea pasajului subteran rutier din Piața Sudului pe direcția Calea Văcărești - str. Nițu Vasile.

Pe 8 mai a fost semnat contractul de execuție a pasajului. Lucrările beneficiază de o finanțare europeană și trebuie să fie finalizate în 18 luni. Șantierul a demarat cu o întârziere de o lună. „În acest moment Comisia de Circulație din cadrul PMB și Poliția Rutieră analizează soluția optimă privind devierea circulației pe perioada execuției lucrărilor, astfel încît traficul să fie cît mai puțin afectat, avînd în vedere că, în zonă, se derulează mai multe lucrări de infrastructură, de exemplu, Pasajul Mihai Bravu”, au precizat, la mijlocul lunii iunie, pentru B365 reprezentanții PMB.

Strategia PMB privind parcarile în centru

Potrivit unui comunicat de presă al Primăriei București, Sorin Opreșcu, aflat pe 2 iulie în vizită de lucru la parcare subterană de la Intercontinental, alături de reprezentanți ai Universității de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” și ai Interparking, a prezentat Conceptul Integrat de Părcări din centrul orașului.

„După finalizarea parcarii de la Intercontinental, vor începe lucrările și la Edgar Quinet, parcare care va fi realizată în parteneriat public privat. Aceasta va avea o capacitate de 370 de locuri și va fi conectată pietonal cu parcare de la Intercontinental. Mai avem în plan parcare de la intersecția Str. Tonitza - str. Franceză, cu o capacitate de peste 300 de locuri, iar în curtea din spatele Spitalului Colțea vom construi o altă parcare [...]. Urmează, tot în zona centrală, și parcarile de la Sala Palatului, Dorobanți și Charles de Gaulle”, a precizat edilul -șef. „Centrul Bucureștiului oferă mai multe locuri de parcare decît multe orașe europene și vorbim aici despre peste 6.500 de locuri. Cele două parcuri subterane, Universitate și Intercontinental [...], pun la dispoziția șoferilor în jur de 1.400 de locuri, mai sînt și parcarile de la Unirea și Cocor, cu aproximativ 1.100 de locuri, iar pe stradă sînt alte 4.200 de parcuri. În Bruxelles, de exemplu, vorbim de 4.000 de locuri, în centrul Vienei sînt 2.300 de locuri de parcare, iar în Barcelona în jur de 5.000”, se arată în comunicatul PMB. Seria de parcuri din PIDU Central București trebuie și ea amintită.

O nouă parcare în zona Universității

În ședința Comisiei de Urbanism a PMB din 14 mai a fost prezentat un proiect elaborat de Universitatea „Ion Mincu” pentru realizarea parcajului subteran „Edgar Quinet”. Acesta va avea circa 400 locuri și va fi situat sub fîntîna de la Universitate.

„Toți profesorii noștri sînt posesori de mașini. Ni i-am pus în cap că am scos mașinile din fața facultății și am amenajat un scuar. [...] Am reușit să facem un lucru. Cum am reușit? Mutînd atenția profesorilor foarte intrigată că nu mai au unde să pună mașinile - o să le pună în parcajul de la Universitate. Efectul și cauza. Cauza a fost că am făcut un scuar, efectul a fost că trebuie să mutăm mașinile. În discuțiile pe care le-am avut la facultate am dorit să mergem mai departe, să eliberăm și str. Edgar Quinet. [...] «Ce facem cu mașinile?» Aici parchează profesorii și studenții. Și s-a spus: «facem un alt parcaj». Așa a apărut povestea cu intrarea dinspre str. Biserica Enei. Asta este problema simplă”, a arătat Dan Șerban, președintele Senatului UAUIM și membru CTATU. Deliberările comisiei s-au ținut cu ușile închise, însă în partea publică a ședinței, de prezentare a proiectelor, majoritatea CTATU s-a arătat favorabilă intenției UAUIM. În luna martie a.c., primarul general declara, pentru B365, că își dorește demararea lucrărilor pentru realizarea parcajului pînă în august.

Str. Biserica Enei și variante de poziționare a accesului în subteran din aceasta prezentate în Comisia de Urbanism a PMB

Calitatea aerului din București, sub semnul întrebării

La sfârșitul lunii aprilie, Consiliul General al Municipiului București și-a însușit raportul elaborat de Agenția de Mediu București (APMB) cu privire la calitatea aerului din Capitală.

Potrivit acestuia, poluarea cu praf ar fi scăzut cu până la 35% în perioada 2008-2013. Din păcate, aparatele care au măsurat scăderea funcționează defectuos încă din 2010.

“Până în 2010 aceste stații au funcționat foarte bine, iar datele au fost corecte. Din 2010 însă nu au mai fost bani pentru mentenanță și majoritatea stațiilor au probleme”, a declarat pentru HotNews Gabriel Ciuiu, șef Serviciu Monitorizare din APMB.

Raportul urmărește stadiul realizării măsurilor din programul integrat de gestionare a calității aerului. Între măsurile care nici în acest an nu au fost implementate se numără încurajarea fiscală a amenajării de spații verzi pe terasele clădirilor.

Depășirea valorilor-limită poate declanșa procedura de infringement a Comisiei Europene.

La Roșia Montană „a venit timpul pentru dezvoltare”

Fundația ProPatrimonio și Asociația ARA - Arhitectură. Restaurare. Arheologie au organizat, în data de 19 iunie, la sediul Ordinului Arhitecților din România, conferința de presă „Roșia Montană – sit al patrimoniului european”.

Conferința a fost susținută de experți ai Europa Nostra și ai Institutului Băncii Europene de Investiții (BEI) aflați în România într-o misiune de lucru dedicată Roșiei Montane, localitate inclusă în programul *7 Most Endangered - 2013* (cele mai periclitate șapte situri culturale europene).

„Trebuie să găsim un alt model de dezvoltare pentru regiune, un model bazat pe principiile dezvoltării durabile, mai diversificat, care să reducă discrepanțele. [...] Nu este rolul nostru să venim în România și să spunem ce trebuie făcut. Elementele pentru o astfel de dezvoltare trebuie să vină din partea comunităților locale. Noi oferim sprijin și consiliere în fața organismelor europene, care să ajute la finanțarea unor programe alternative. Nu este ușor, dar a venit timpul să începă o astfel de dezvoltare”, a declarat Guy Clausse, decan al Institutului BEI.

Din nou despre grădina Palatului Știrbei din Calea Victoriei

În data de 2 iulie, în cadrul lucrărilor Comisiei Tehnice de Urbanism și Amenajarea Teritoriului a Primăriei București, a fost prezentat spre obținerea avizului preliminar de urbanism proiectul dezvoltării imobiliare din spatele Palatului Știrbei din Capitală (PUZ Calea Victoriei 107-109).

Potrivit planșei de reglementări avizate, în octombrie 2013, de Ministerul Culturii, 20% din teren va fi spațiu verde (la sol sau pe terasele unor corpuri de clădire). Referitor la unele spații verzi la sol, proiectantul intervenției, arh. Vladimir Arsene, a recunoscut că „nu au nici un sens”, ele aparțin pentru a obține un procent cerut de legislația de mediu.

Dan Marin, membru al Comisiei, a subliniat că astfel de reședințe aristocratice erau concepute cu grădini. „Aveam și noi un astfel de caz în București. Făcut după modelul parizian. Un mic palat, atîta cît se putea aici, la 1835, cu această grădină în spate care făcea parte din modul de viață al acestor reședințe. [...] În loc să creez o grădină, fac niște benzi verzi pe margine ca să rezolv necesarul de spațiu verde. Trebuie făcută o grădină. Terenul este mare, are 7.000 de metri pătrați. Eu cred că e loc pentru toate.”

Pe de altă parte, Petre Năstase, membru al Comisiei și directorul Institutului Național al Patrimoniului, a considerat că accentul pe problema spațiului verde este greșit pus, considerînd că proprietarilor nu ar trebui să li se impună sarcini în această privință și că primăria ar trebui să rezolve problema în mod exclusiv pe spațiul public.

Deliberările comisiei nu au fost publice. Surse au declarat pentru HotNews că proiectul nu a fost avizat, o parte dintre membrii comisiei cerînd revenirea cu o soluție în care noua clădire să fie mai retrasă față de palat astfel încît, între cele două construcții, să poată fi amenajată o grădină.

Imagini prezentate în CTATU din 2.07.2014: planșa de reglementări avizată de Ministerul Culturii (sus) / simulare inserție, vedere din str. Banului (jos)

Ordin de ministru: Metodologia de consultare a populației, opțională

Ministrul dezvoltării regionale și administrației publice, prin Ordinul 835/30.05.2014, a abrogat art. 4 din OMDRT 2.701/2010, ce conține metodologia de consultare cu privire la elaborarea planurilor de urbanism.

Astfel, este anulată prevederea expresă potrivit căreia documentațiile de urbanism care se adoptă fără respectarea normelor consultări publice sînt „nule de drept”. Legea Urbansimului arată că dezbaterile se face potrivit metodologiei ministerului, însă constrîngerea pentru aplicarea acesteia era chiar art. 4, acum abrogat. Șerban Țigănaș, președintele Ordinului Arhitecților din România, a declarat pentru HotNews: „[...] nu putem decît să constatăm o îndepărtare de la democrație. Urbanismul românesc, tribut ar unei logici păguboase în felul în care este practicat la nivel administrativ în prea multe locuri, după formula că ceea ce nu este interzis explicit este legal, deci posibil, primește un nou impuls spre a se judeca în spatele ușilor închise [...]”. Potrivit informației de pe pagina web a MDRAP, ordinul nu a fost supus dezbaterii, nerespectîndu-se prevederile Legii 52/2003 privind transparența decizională.

Conservarea patrimoniului cultural - o prioritate pentru MDRAP

Potrivit unui comunicat de presă publicat pe pagina web a Ministerului Dezvoltării, vicepremierul Liviu Dragnea a subliniat că, în perioada 2014-2020, vor fi alocate noi fonduri pentru protejarea patrimoniului cultural.

Declarația a fost făcută în contextul vizitei întreprinse, în perioada 4-5 iunie, la mănăstirile Putna și Dragomirna.

Acesta a arătat că, în intervalul 2007-2013, au fost finanțate 89 de proiecte de restaurare și valorificare durabilă a patrimoniului cultural în valoare totală de peste 400 de milioane de euro, din care suma nerambursabilă de 267,5 milioane de euro este alocată din Fondul European de Dezvoltare Regională.

„Patrimoniul cultural ne spune cine sîntem, cine am fost în istorie și este, poate, cel mai de preț bun de care trebuie să avem grijă și care ne poate uni ca națiune. [...] Sînt puține țări în lume care au un asemenea patrimoniu cultural, care au o asemenea bogăție și ar fi păcat, ne-ar certa generațiile de după noi, dacă nu l-am proteja”, a concluzionat Liviu Dragnea.

Precizări metodologice necesare pentru mediul construit din România

Nicușor Dan, președintele Asociației Savați Bucureștiul, a susținut pe 9 iulie o conferință de presă în care s-a referit la nerespectarea prevederilor legilor construcțiilor, urbanismului și protecției patrimoniului încurajată de lipsuri la nivel metodologic și a formulat propuneri Ministerului Dezvoltării.

Poliția locală ar trebui să poată opri un șantier dacă observă că acesta nu are panou, dacă panoul nu prezintă informația solicitată de modelul din norma metodologică a Legii Construcțiilor sau dacă pe șantier nu se află Autorizația de Construire (obligație existentă în lege). Aceste propuneri s-ar putea implementa prin norme metodologice la Legea 155/2010 a Poliției Locale. ONG-istul a mai arătat că trebuie ca Inspectoratul de Stat în Construcții să aibă o persoană disponibilă în weekend la sesizări, care să se deplaseze pe teren și să constate dacă sînt respectate autorizațiile. O altă propunere este realizarea a unui Monitor Oficial al Construcțiilor.

Conferința vine la cîteva zile după ce autoritățile au asistat neputincioase la demolarea într-un weekend a unei clădiri istorice aflate în zona protejată a Bucureștiului (str. Semilunei 1) în afara prevederilor Autorizației de Construire și fără ca actul să fie prezent pe șantier. Un alt caz amintit de Nicușor Dan este cel din str. Carol Davila, nr. 21, unde ISC și PMB au constatat activitate pe șantier după expirarea autorizației în ianuarie 2013, respectiv, în martie 2014, dar aceasta a continuat.

Deputații au spus „nu” finanțării restaurărilor din jocurile de noroc

Pe 3 iunie, proiectul de lege de reintroducere a aplicării timbrului monumentelor istorice pe jocurile de noroc a fost respins de Camera Deputaților, for decizional.

În favoarea proiectului au votat 154 de parlamentari, împotriva 161 și au existat 4 abțineri. Cea mai mare parte a grupurilor PSD, PC și al Minorităților a votat împotriva. Cei mai mulți dintre membrii PNL și PDL au votat pentru proiect, iar UDMR și PPDD l-au susținut în unanimitate.

Anterior anului 2009, cînd Guvernul a desființat taxa, norma metodologică prevedea contribuții relativ scăzute din partea operatorilor de jocuri de noroc (30 lei/ lună pentru agențiile de pariuri, 500 lei/ lună pentru sălile de Bingo etc.), dar care însumate ajungeau să reprezinte o treime din fondurile Programului Național de Restaurare (PNR), așa cum declara, pentru Agerpres, Alexandru Muraru, fostul director al Institutului Național al Patrimoniului (INP). Marea Britanie, Olanda și Ungaria sînt doar trei dintre țările în care există o taxă pe jocurile de noroc folosită pentru restaurarea monumentelor istorice. Potrivit INP, circa 600 de monumente istorice din România se află în stare de precolaps și colaps, în condițiile în care starea de conservare a doar puțin peste 30% din numărul total al monumentelor este cunoscută.

Proiectul a fost inițiat în 2010, a trecut nemodificat de Senat, a primit de cinci ori raportul favorabil al Comisiei pentru Cultură a Camerei Deputaților și de tot atîtea ori avizul negativ al Guvernului.

Inaugurarea Centrului de Informare al OAR București

Pe 14 iunie, în cadrul Street Delivery, a avut loc, la noul sediu al Filialei București a OAR din str. Sf. Constantin nr. 32, inaugurarea Centrului de Informare în probleme privind arhitectura și urbanismul Capitalei.

„Este un spațiu minim ce poate primi profesioniștii și publicul larg care vor să se informeze despre proiectele din Capitală sau despre proceduri, legislație și orice lucruri referitoare la edificarea orașului. Ne dorim ca acest lucru să îl facem în parteneriat cu primăriile. În același timp vom încerca să îl facem cu voluntari și profesioniști implicați în domeniul arhitecturii și urbanismului. Prin acest mod de comunicare, încet, încet, sper ca atât proiectele despre București, cât și condițiile de avizare să fie mai bine cunoscute și, în acest fel, să diminuăm conflictele și să creștem gradul de încredere. Începutul va fi cu un program mai redus, informațiile importante vor fi transmise și prin pagina de internet a filialei și pe recent deschisa pagină de facebook”, a declarat Șerban Sturdza, președintele OAR București pentru Observatorul Urban.

Strângere de fonduri pentru Casa George Enescu din Mihăileni

Casa din Mihăileni (jud. Botoșani) în care a copilărit George Enescu se află într-un proces avansat de ruinare.

Prin acțiunile Societății Internaționale „George Enescu”, în octombrie 2013, clădirea a fost clasată monument istoric. Pentru salvarea ei, Filiala OAR București a deschis, la Raiffeisen Bank, două conturi: în lei RO43 RZBR 0000 0600 1676 3741 și în euro RO42 RZBR 0000 0600 1676 3759.

Biblioteca Uniunii Arhitecților din România

UAR deține unul din cele mai importante fonduri de carte, fotografie și arhivistic specializat în domeniul arhitecturii din țară. Doar colecția bibliotecii este alcătuită din peste 10.000 de volume (cărți, publicații periodice, colecții speciale). În curînd o parte din aceasta va putea fi consultată de către public.

Recent a fost finalizată mutarea bibliotecii în mai multe spații de la subsolul, parterul și etajul clădirii principale și din anexa Centrului de Cultură Arhitecturală al UAR din București (str. J. L. Calderon 48).

Fondul tinde să devină supradimensionat în raport cu suprafața disponibilă, astfel că se analizează posibilitatea organizării unui concurs pentru extinderea Centrului de Cultură Arhitecturală cu un corp de clădire proiectat special pentru asigurarea condițiilor optime de păstrare a patrimoniului bibliotecii și arhivei.

Imagini din fondurile bibliotecii UAR: detaliu al hărții Exactissima Totius Danubii Fluvii Tabula et minores in cum influentes Fluvii. cum Omnibus adjantibus Regionibus per T. Danckerts Amstelodami cum Privilegio, Amsterdam, 1688 (sus) / Chiesa di S. Paolo fuori delle Mura în Roma moderna, distinta per Rioni e cavata dal Pannino, Pancirolo, Nardini, e altri autori (...), Roma 1741 (mijloc) / dedicație I. N. Socolescu pe cartea Les quatre livres de l'architecture, A Palladio, Paris, 1650, donată Societății Arhitecților Români (jos)

Valoarea memorială a șase troițe și cruci de drum din comuna Bucium, județul Alba, recunoscută prin includerea în Lista Monumentelor Istorice

Crucea pusă la răspântii, lângă casă, în memoria unor oameni deosebiți sau a unor evenimente de seamă este materializarea încrederii oamenilor, mai ales a celor ce lucrau în adâncuri, în puterea ocrotitoare a Divinității.

Comuna Bucium este situată în vestul județului Alba și se compune din 29 de sate, cuprinse între culmile Munților Metaliferi. Bucium este atestat documentar în 1595, dar vestigiile arheologice dovedesc locuirea unei populații ce practica mineritul aurifer încă din Antichitate.

Simbolurile minerești sunt frecvente pe crucile din Bucium, însă Crucea „de la Țandăru” poartă cea mai detaliată descriere a uneltelor de minerit, document valoros pentru reconstituirea vieții martirice a minerilor din Țara Moșilor.

Ea marchează răscrucea spre „Mina Domnilor”, cea mai importantă exploatare auriferă din masivul Vulcoi. Conform inscripției săpate în piatră, a fost așezată, lângă propria-i casă, de către Teodor Țandăru, în 1878.

Pe fața soclului piramidal este dăltuit un relief reprezentând unelte de minerit: vântălăul (ciocan), acul de mină (cu care se crea lăcașul pentru dinamită) și fuituitorul (cu care se îndesa dinamita în lăcașul creat). Dispuse asemenea instrumentelor „Patimilor” din scena „Răstignirii”, împreună cu inscripția „Noroc la Băișagu” (Noroc la minerit), acestea alcătuiesc un veritabil blazon mineresc.

Șase troițe și cruci de drum din satele comunei Bucium au fost clasate monument

istoric, în categoria memoriale, prin Ordinele Ministrului Culturii nr. 2034-2039, publicate în Monitorul Oficial nr. 108 din 12.02.2014, împreună cu zonele lor de protecție, în baza documentațiilor elaborate de RPER - „Rencontres du Patrimoine Europe Roumanie”, prin care a fost demonstrată valoarea lor de *bunuri semnificative pentru istoria, cultura și civilizația națională și universală*:

1. Crucea de drum cu troița, 1802, sat Bucium Sat [lângă casa nr. 166], cod LMI: AB-IV-m-B-21076;
2. Crucea episcopului Andrei Șaguna, cu troița, 1897, sat Gura Izbitei [lângă casa nr. 405], cod LMI: AB-IV-m-B-21077;
3. Crucea „de la Piață”, 1880, sat Poieni [lângă casa nr. 604], cod LMI: AB-IV-m-B-21081;
4. Crucea „de la Țărău”, 1840-1870, sat Poieni [lângă casa nr. 615], cod LMI: AB-IV-m-B-21080;
5. Crucea „de la Țandăru”, 1878-1897, sat Poieni [lângă casa nr. 632], cod LMI: AB-IV-m-B-21078;
6. Crucea „de la Valea lui Ștefan” 1840-1870, sat Valea Negrișii [lângă casa nr. 838], cod LMI: AB-IV-m-B-21079.

Experiența cercetării științifice a ruralului, realizată în cadrul UdV Bucium este acceptată de localnici ca pe o terapie de „descarcerare a memoriei” aplicată prin revelarea valorilor de patrimoniu ale propriei moșteniri culturale.

RPER, asociație fondată la Paris în anul 2008, sub deviza „patrimoniul românesc-

patrimoniu european”, a ales comuna Bucium pentru a elabora și propune un model de salvare a moștenirii culturale a satului românesc. Proiectul RPER «Universitatea de Vară Restaurare Școala Veche și Repertoriu Patrimoniu Rural Bucium» (UdV Bucium), desfășurat până azi în 3 ediții - 2011, 2012, 2013 - oferă un model didactic, de cercetare multidisciplinară, de reabilitare *in situ* și de punere sub protecție legală a patrimoniului rural. RPER își propune pentru Ediția IV (2014) a UdV Bucium, elaborarea unor proiecte complexe de restaurare pentru aceste valori care, prin clasarea ca monument istoric, transcend memoria colectivă locală.

Obiectivele clasate au fost inventariate în cadrul UdV Bucium II (2012) - studii arhitectură: Andrei Blejuscă, Andreea Mitrea, Emilian Popa; urbanism: Iulia Melania Dumitru, Andra Spornic; sociologie: Alexandru Cerchezean; documentație pentru clasare: Iozefina Postăvaru, Mihaela Hărmănescu.

Crucea „de la Țandăru”, 1878-1897, sat Poieni; reprezentarea uneltelor de minerit

OUB nr. 17-18 / 2014 | Bun de tipar: 21.07.2014 | ISSN 2066 - 866X | Se distribuie gratuit.

Editor & DTP _ Florin Bălțeanu, Redactori _ Florin Bălțeanu, Raluca Iuga | Răspunderea pentru opiniile exprimate aparține autorilor.

Coperta 1: Obiecte recuperate de la demolările din anii 1980 din București, lapidariumul de la Curtea Veche | Credite imagini: F. Bălțeanu: copertile 1, 2; pp: 3 - stânga, 4 - sus, 6 (foto: 1-4, 6), 7, 8 - mijloc și jos, 10, 11, 12, 14 - stânga, 15 - articol *O nouă parcare în zona Universității*; Cristian Bonciocat: p. 3 - dreapta, fragment din coperta albumului „Bucureștiul demolat. Arhive neoficiale de imagine - 1985”; UAR, arhiva foto a revistei Arhitectura: pp: 4 - stânga, 6 - foto 5 (arh. Nicolae Barbu); Teodor Iliescu: p. 8 - sus; Mihai Barbu: p. 9 - jos; Google Maps: p. 15 - sus; OAR București: p. 18; RPER: p. 19

Observatorul Urban București _ Str. J. L. Calderon 48, București, contact@observatorulurban.ro, www.observatorulurban.ro

Uniunea Arhitecților din România _ str. Demetru Dobrescu 5, București, uar_contact@yahoo.com, www.uniuneearhitectilor.ro

B N A

BIENALA NAȚIONALĂ DE ARHITECTURĂ

· XI ·

DILEMELE ȘI PROVOCĂRILE SPAȚIULUI ARHITECTURAL ROMÂNIA 2013 - 2014

Uniunea Arhitecților din România, în colaborare cu Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” din București, organizează, între 15-30 octombrie 2014, cea de a XI-a ediție a Bienelei Naționale de Arhitectură, cu tema:

DILEMELE ȘI PROVOCĂRILE SPAȚIULUI ARHITECTURAL (ROMÂNIA, 2013-2014)

Expoziția-concurs este structurată pe șapte secțiuni și cuprinde lucrările executate ori publicațiile editate în ultimii doi ani de arhitecți

cu drept de semnătură, urbaniști, arhitecți de interior, conducători arhitecți, designeri, scenografi, restauratori, istorici și critici de artă și arhitectură. Expoziția este acompaniată de conferințe, mese rotunde și lansări de carte de arhitectură. Se vor acorda șapte premii, medalia Președintelui UAR și Medalia „Opera Omnia”.

Președintele Bienelei Naționale de Arhitectură este arh. Dan Sergiu Hanganu, prof. dr. h. c. al Universității de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” din București.

Comisarul Bienelei este prof. dr. arh. Sergiu Nistor.